

L a t w e e f c h u A w i s e s.

Nr. 27. Zettortdeenâ 4tâ Juhli 1840.

• N e f a h t i b a s a u g t i.

(Stattees Nr. 26. Beigums.)

Obtra grahmata bij mahsai raksiita un tâ skanneja:

„Mannim gan ne gribbejahs fawâ mirschanas stundâ ne weenam ko pahrmest, bet nu man taf tâ jadarra. Tawa besgalla leela nefahtiba irr tewi apstulbojuse un tu effi darrijuse, ka man jamirft! Tu effi wiffas mannas grahmatas passlehpuse, jeb mahtes firdi no man no-wehrjuse. Wai tewim! taws brahlis mirft un winsch tewi winnâ pafaule apsuhdsehs par fawu flepkawu. Schi sinna pahr mannu nahwi mahtes dsihwibu pahsinahs un tad tawa wehlefschana buhs peepildita. Jhsâ laikâ wiffu mantu fawâ rohka dabbusi! Bet ta tew ruhftaki buhs, ne kâ nahwe. Kad tu pee pilnahm mantu lahdehm peestahsees, tahs atwehrfti walkâ un gribbefi fawu mantu skaitiht, tad es preekschâ no-stahschohs un fawu saplehsu firdi tew rahdischun un brehkschu pehz atreebschanas. Uk tu neschehliga mahsa! Tew nekad ne warr labbi klahtees wirs femmes un tur, kur es drihs noeefchu, tu ne warrest par to atbildeht, ko man darriji!! — Ja tu tomehr ne buhtu pee ta wainiga, tad peedohd man; bet wai, wai tewim, ja tas irr teesa!“ —

Kaptein's schahs grahmatas nosubtija ta pilssehta kommandantain, tam wiffu scho notiktu mu isteikdams un luhgdams, lai tas jel gahda, ka tahs ta nelaimiga mahtei paschai nahkoht rohka. — Tas kommandants winna mahri labbi pasinne, likke winnas dakteri atsaukt un tam uswehleja wiffu to isdarriht. Schis aiesgahje un atradde ka ta jaw preeksch kahdahm pahri deenahm bij fawu gultu atstahjuse, sehdeja lehnfrehflâ un patlabban fawai meitai prassija,

arrig ta ne effoht kahdu sinnu dabbujuse no fawa brahla Indrika? Ze nu dakteris us teem wahrdeem, pamasam tai sahze stahstiht, kahdu gallu dehs nehmis un beidsiht lassija winnai preekschâ to no dehla suhtitu grahmatu. Uk kâ schi nabbadsite lohti satruhks! — bet kad dabbuja dsirdeht tohs wahrdu: „Woi warr mahte fawu behrnu aismirft!“ tad peepefschi kâ gihbdama nokritte no krehfla un bij nomiruse. Winna bij aiesgahjuse pee fawa dehla tam teift, ka to ne effoht wifs aismirfuse.

Tad nu turpat pee ta lihka dakters tai meitai brahla grahmatu preekschâ lassija. Bet — ko dohma? — schi zeeti leedsahs un teize, ka winna neweenigu grahmatu no ta ne effoht dabbujuse un sauze wehl brahli par mahtes flepkawu. — Tâ nu schi wiltneeze weena patte eemantoja to leelu krahjumu. —

Zif ko puszgads bij pagahjis, tad jaw scho blehdneezi apprezzeja kahds brangs awkats, kas, no winnas leelas baggatibas apmahnihts, pee schahs weeglas deenas zerreja. Bet kahdas fuhras bij winna deenas! — Pehz pussohtra gadda winsch mirre Deewam pateikdams, ka weenreis tikke walkâ no tahda sahtnera. Ne ilgi pehz tam, tad atkal zits winnu apprezzeja, bet ir schis, mohku deesgan redsejis, treschâ gaddâ nomirre. Bet nu jaw winnas slawa wiffâ pilssehtâ bij sinnama un neweens wairs pehz winnas ne prezzeja. Tad nu winna patte mekleja prezzeekus, bet ikkatris atrahwahs un ne gribbeja ar winnas eelaistees, sinnadami, ka pee winnas ne buhs lahga deenas. Jo kur tahds sahtneris ko sinnahs no ihstenas un pateefas mihlestibas?! — Beidsiht tatschu winnai pee-sittahs kahds jauns zilweks, kas wiffai pilssehtai bija pasihstams, par leelu schkehrdetaju,

kà schi par ffohpuli; scho winna nehme sawâ nanunâ un jaw stipri ween daudsinaja, ka winna scho apnemtschoht. Bet tas winnai bij ihsta fohdibas-rihkste, jo schis jaw preeksch kabsahm winnu tik neschehligi fasitte, ka tai bij trihs neddelas gultâ ween jagult un tik fo ta bij peezehlfuseh un atkal jaunu kildu eefahfufe, tad schis winnu nogruhde pa treppehm semmê no ka ta tik warreni fasittahs, ka pehz peezahm mohfu neddelahm nomirre. Tê palikke!

Maug fo padarra nesahfiba pehz pafaules mantahm. Woî tad tee semmes gabbali to wehrts? Ak lautini, apdohmajeet labbi, ka Deews schahs laizigas mantas tik tadeht irr dewis, lai ar tahm scho gruhtu dsihwi atweeglojam, bet ne glabbah un atraut zitteem, kam tahs tâpat wajaga, kâ jums. Ne dsennetees tik fahrigi pehz schahs pafaules manztahm, „bet trahjeet fewim mantas debzefi, fur ne kohdi neds ruhfa tahs maita un pehz furerahm sagli ne rohft, neds tahs nosohg.“ (Matt. 6, 20.) Pahr wifshahm leetahm „dsennetees papreeksch pehz Deewa walfstibas un pehz winna taifnibas tad jums wiffas wajadsfigas leetas taps peemestas.“ (Matt. 6, 33.) Bet fo tad arri tas palihdseja tam nelainigam Diffeerim, ka winsch to leetu tâ pee firds nehme. Ja buhtu taupigaki dsihwojis, tad neeks buhtu kaitejis, jeb atkal kad jaw sinnaja, kahda ka mahsa bija, buhtu tad tuhda us tahdu wihsi tahs grahmatas suhtijis, kâ pehdejâ reisê. Bet winsch kad ne bija arween pilna rohka kâ wehlejahs un drufzin tahdus wahrdus dsirdeja, kas pa duhschu gahje, tuhlin nolaide galwu, kah wahs ar firds sahpehm un noskumschahu un tad kâ jaw sinnaas, pafaules noskumschana padarrija — nahwi bes laika, Deewam schehl.
A. L.

Pahr leelu tschuhfsku.

Tad tahkâ un karskâ semmê, fo Afriku sauz, miht pa warru teelas tschuhfkas, zittas no balka

resnuna, kas ne tik ween zilwekus, bet brissham arri tohs wiffstiprakus mescha swehrus uswarr un aprihje. Pahr tahdahm tschuhfskahn atrohdaas sinnaas arri Stendera augstas gudribas grahmatâ 108tâ lappâ. — Kas tad nu muhsfu tschuhfkas, kurru leelaka tikkaj labbas pahtagas schnohres resnumâ, prett tahdahm tschuhfskahn! Un tomehr tahs paschas mums deesgan bihstamas.

Kahds reisneeks, kas pa Afriku staigajis, no teiz stahstu pahr sawadu leelu tschuhfsku, fo tur eedsihwotaji Bohmaster sauz. Winna wahrdi tâ skann: „Pa meschu staigadams usgahju jaunu Bohmaster-tschuhfsku. Nisstrehuju tuhda us sawu kohrteli, panehmu 8 pehdas garru schkehpu un divi wihrus lihfs un dewohs us to weetu, fur tschuhfsku biju redsejis. Ta bij deesgan leela un warreja dohmaht, ka winnai weegla leeta buhtu: zilweku us reis nospert. Bet es gribbedams to dsihwu rohka dabbuht, lai winnaas ahda ne tiktu draggata, nodohmaju sawu schkehpu tai gruhst pakaufi un to tahdâ wihse pee semmes peespraust. — Kad manni paligi to eeraudsija, tee sarahwe plezzus un gribbeja manni noturreht, fazzidami, ka tikschoht nelainê. Bet fo es behdaju! mannaas dohmas us tschuhfsku ween stahweja. Tad nu fluffinam peelihdam tai itt klahu. Winna farittinajusehs gulleja galwu issteepufe. Es schkehpu pakaufi eefschâ — un tuhda weens no manneem paligeem arri klahu, tas gruhde schkehpu dsillal semmê eefschâ un es pats ar ohtru paligu mettahs tai wirsi. Bet fo dohma! ta sahje staipitees un tik ar leelahm mohkahn warrejam faturrecht un rihkli winnai fashnaugt ar walgu. Tad pats sagrahbu galwu un manni paligi weens pa widdu un ohtr pee astes un nessam us mahjahm. Bet, ak sawu puhliu! Reisu reisahm tik muhs garr semmi ne pagahse, mehtadama gan us labbu, gan us freisu puffi. Tomehr pahressam mahjâ, fur tad desmit wihreem likku winnu turreht un pats nogreesu tai galwu. Sawu rihkli! Wannu galwu tur itt weegli warreja eebahst un sohbi tai arri deesgan leeli. Watte bij 14 pehdas garrâ. Dabbuju arri sinnaht, ka winna sawu laupiju-

mu ne kad ne sakohschoht, bet pamasinam wese-
felu norihjoht.“ — Prohti, lassitajs, ka schi
tschuhstka tik no tahdahim widdejahim bijuse. Pa-
schu leelo jaw ta tik weegli ne winnehs. —

A. L.

Deews eespehj wissahdi zilwekus no
tauna atgreest.

Zittfahrt Schweizeru semmè kahdam gohdi-
gam mahzitajam fawâ draudsè tahds paganists
eeraddums bij, ka tur zilwekus un lohpus ne-
ganti lahdeja, swehredami un us wissahdu
wihsi Deewa wahrdu neleetigi walfodami. Mah-
zitajs, kam schis us pasuschanu nogahsdams
eeraddums gauschi reebe, gan weenumehr un bes
mitteschanas tohs aprahje, gan us kanzeli gan
mahjas tohs apmekledams skubbinaja, lai schah-
du breefinigu eeraddumu atnestu. Winsch dauds-
reis mahzija, ka zaur to swehtu Deewa wahr-
du, kad to zeenigi walfojam, tahdu spehku dab-
bujam, ka muhsu firdis tohp ka no jauna at-
dsendinatas, un tahdu eepreezinaschanu man-
tojam, so ar wahrdeem ne warr isteift. Bet
kad scho augstu swehtu wahrdu neleetigi walfu,
pee ta lahd un swehre, tad wissu swehtdarrigu
spehku tam aisleeds un sawahim dwehselehm
gauschu nemeeru uskrauj. — Ta tas Deewa
wihrs tohs mahzija, bet wolti; jo winni tohs
wahrduhs dauds wehra ne lifke, jo wezzu eerad-
dumu — kad ne ar wissu spehku us tam dsen-
nahs — gruh' atnest. — Tad nu mahzitajs,
kam firds gauschi sahpeja pahr tahdu nebehdibu,
sahze jo wairak apmekleht skohlas un behrneem
ar mihligu balsi tahs mahzibas isskaidroht,
turkflakt rahdidams, kahdus ruhktus anglus
lahdeschana un swehreschana atnes. Ak, ka
schee masini pahr to istrubkabs un raudaja,
atgahdadamees, kahdus lahstus un swehrescha-
nas tee no saweem wezzakeem dsirdejuschu un
ka tee Deewa wahrduhs neleetigi walfoja. —
Kas nu notikke? Behrni, kad tik dsirdeja, ka
winnu wezzaki woi kas zits lahdeja: tohs rau-
dadami luhdse fazzidami: „Ak luhdsami, no

Deewa puffes to jel ne barrait! Kad mums
kaut kahds kahdu gruhribu darritu, tatschu ne
kas tik suhrs ne buhs ka ta sohdbiba, kas pahr
Deewa wahrdu nizzinatajeem nahf. Jo Deews
to nefohditu ne pamettihis kas winna
wahrdu neleetigi walfu!“ — Luhf tas pa-
lihdsjeja! Un ta ihfâ laikâ tas lahdeschanas eerad-
dums sudde tanni draudsè, wissahim zittahim
draudschem par preekschihmi. Talabb ar
daudsi brihnojahs pahr winneem un zits ne-
behdneeks kahdu reis fazzija: Luhf kahdi tee
swehti laudis, itt ne mas ne proht mutti atdar-
riht, kad winnus lammo! Bet winni schahdu
issfineschanu ne mas ne behdaja, bet fluffâ
prahâ to debbes tehru flaweja, kas tohs zaur
winnu paschu behrnu muttehm us labbu greesis.

Kaut jel schis notikkams iffatru mohdinatu,
kas wehl tahdâ grehku meegâ muld! un ka tee
swehtam Garram weetu dohtu firdis schkihstih
no wisseem sinatneem tihscheem grehkeem. Jo
Deewam schehl, wehl deesgan tauschu atroh-
dahs, kas paschi ne saproht, kas teem daschurcis
no muttes iseet. Zits, kad mas woi nemas ne
buhtu kaitinahts, ohtram nowehl, ka pats wehl
ihsten ne sinn, kas tas irr un us fo tahds
wahrds dibbinajahs. Ak wezzaki, kas juhs sa-
weem behrneem tahdu preekschihmi dohdar,
apdohmajeet, so pats mihlais Pestitajs
saffa: „kas weenu no scheem wissinasas-
keem apgrehzina, kas eefsch mannim tizz,
tam buhtu labbak, ka tam dsirnu almins
pee sakla taptu pafahrts un apflizinahts
juhâ wiffosillakâ weeta. Wai tai pafaus-
lei tahs apgrehzibas deht! Apgrehzibai
gan buhs nahft; bet tomehr wai tam zil-
wekam, zaur fo apgrehziba nahf.“ (Matt.
18, 6. 7.) Un atkal sakka tas Kungs Kristus:
„Es jums sakku, ka par iffatru weltu
wahrdu, fo tee zilweki runnabs, teem
buh atbildeschanu doht sohda deenâ. Jo
pehz taweem wahrdeem tu tapsi taisnohts,
un pehz taweem wahrdeem tu tapsi pasud-
dinahts.“ (Matt. 12, 36. 37.)

A. L.

• Jhfs stahstinsch.

Kahds sobbgallis, kam bahrsda bij tif mella, kà katla dibbens, fatikke zekà zittu wihru, kam bahrsda bij gluschi farkana. Gribbedams farkanbahrsdi ismeert, waizaja: Urrig tas ne sinnoht, kahda bahrsda bijuse Zuhdasam Iskariotam? „Einmu gan,“ schis atbilbeja, „kad winsch Pestitajam kà mahzeklis lihds staigaja, tad wiina bahrsda bij tahda smukti farkana, kà manna, bet pehzak, kad winsch sawu Kungu un Meisteri wiltigi nodewe un patš pakabrahs, tad bahrsda tam bija tif pat melna, kà tawa.“
U. L.

• Jaunu zeenigu kungu fawemfchana pee Lub = Gseres Latweeschu fkohtas.

Zuhs effat mihli falbi swetzinati
No debbesim mums schurp atfuhitti;
Mihlsch augstais pahris, kofschis seedi krahti
No wezzakeem Zums scheid irr ruhpiigi;
Zums buhs tohs kohpt, lai neatstahli
Tee auglus nestu Zums, kas teizami.
Lai Deews Zuhs aplajmo un dahrgi swehti;
Mums engelschi buht, Zuhs isredseti.

Zums saweem fargu-garreem klauscht steigim,
Kad labbi buht, Zuhs mohdinaseet muhs.
Ne weenu deeniau schi fkohtà beigim,
Kur sawas luhgschanas aismirstum juhs;
Un kad Zuhs debbesim preeksch Deewa teiksim.
Tad muhsu lihgsniba wissjauka buhs.
Ne leedssect mums ka scheid Zums sweiktš! sweiktš!
fauzam,
Zums puklites us zeltu kaischt trauzam.

Teesas flubbinaschanas.

Us pawehleschanu tahs Keiserifkas Majesteetes, ta Patwaldineeka wissas Kreewu Walsis ic. ic. ic., tohp no Talsenes aprinka teesas, — kad tas Talsenes birgeris un namneeks Ernst Friedrich Blumenthal preeksch teesas isfazzijis, ka winsch sawus parradus ne spehji aiemakst, tad teesa pehz Kur-

femmes semueeku likkumu 490ta S. 5ta Zuhni f. g. pahr wissu winnu kustamu un nekustamu mantu konkurssi spreedusi, — wissi parradu deweji, kam kahdas prassischanas buhtu pee tahs mantas ta parradneeka Ernst Friedrich Blumenthal, un semischki pee ta winnam peederriga namma Nr. 8. Talsene, zaur scho usaijinati, pee saudeschanas sawas teesas un taisnibas mehneschu starpà, un wisowehlak lihds 5tu August f. g., kas par to weenigu un isflehgschanas terminu noliktš, woi paschi, woi, kur wehlehtš, zaur weetneekem, un kur wajjadsigš zaur paligeem un pehruindereem, schai teesas nammà atnahkt, sawas prassischanas labbi peedoht un teesas spreedumu fogaidiht; ar to pamahzischanu, ka tohs, kas tai noliktà terminà ne buhs peeteikufchees, ar sawahm prassischanam wairs ne klauschs. Tà arridsan tee, kas peeminnetam Blumenthal ko parradà buhtu, teel usaijinati, sawas maksaschanas, pee dubbuktas strahpes, tai paschà terminà (divu mehneschu starpà) schai teesai usdoht. To buhs wehrà likt! — Talsene, tai 7ta Zuhni 1840.

(L. G.) Meeraspreedejs Firkš.
(Nr. 787.) Sekrechers B. Uttelmayer.

Us pawehleschanu tahs Keiserifkas Majesteetes, ta Patwaldineeka wissas Kreewu Walsis ic. ic. ic., tohp no Snehpeles pagasta teesas wissi tee, kam kahdas taisnas parradu prassischanas buhtu pee ta Snehpeles fainneeka Wibduktu Behrtula, kas parradu deht no sawahm mahjahm islikts, usaijinati, 2tra August f. g., kas par to weenigu un isflehgschanas terminu noliktš, pee schihs pagasta teesas peeteiktees un teesas spreedumu fogaidiht. Snehpeles pagasta teesa, 21ma Zuhni 1840.

+++ Fekab Beeriz, pagasta wezzakais.
(Nr. 22.) B. Kerne, pagasta teesas srihweris.

Wissi tee, kam kahdas taisnas parradu prassischanas buhtu pee ta Numbesmuischas (Numbenhoff) Raffu fainneeka Ans Treger, kam sawas mahjas nespehziabas deht irr atnemtas, un pahr kurra mantu konkurssi spreesta, tohp usaijinati, lihds 2mu August 1840 pee saudeschanas sawas teesas peeteiktees, jo wehlat neweenu wairs ne klauschs. Numbesmuischas pagasta teesa, 16ta Zuhni 1840.

+++ Frikš Sandersohn, pagasta wezzakais.
(Nr. 31.) Horst, pagasta teesas srihweris.

W r i h w d r i k k e h t.

No juhrmallas gubernementu augstas waldischanas puffes: Waldischanas-rahts A. Weitler.
No. 218.